
Z najnowszych wydawnictw Instytutu Badań Literackich.

Biuletyn Polonistyczny 5/15, 25-29

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

23. Zbiorowa (red. nauk. K.Górski): *Tekstologia w krajach słowiańskich*. Ossolineum.
Księga prac przygotowanych na V Międzynarodowy Kongres Słowistów w Sofii przez Edytorsko-Tekstologiczną Komisję tego Kongresu.
24. B.Zakrzewski (red.nacz.): *"Pamiętnik Literacki"*. Ossolineum.
25. H.Wolpe (red.nacz.): *"Biuletyn Polonistyczny"*. IBL.

Plan rezerwowy

1. St. Pietraszko: *Teoria poezji Oświecenia*. Ossolineum
2. J.Rudnicka: *Bibliografia powieści polskiej XVII-XVIII w.* Ossolineum
3. J.Puzynina (red.nauk. M.R.Mayenowa): *Słownik kwalifikatorów staropolskich*. Ossolineum.
4. B.Winkiel: *Tadeusz Boy-Żeleński*. PIW.

Z NAJNOWSZYCH WYDAWNICTW INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

Maria Janion: Zygmunt Krasiński - Debiut i dojrzałość.

Str.276. Cena zł 38.- "Wiedza Powszechna".

Próba popularnego marksistowskiego zarysu rozwoju twórczości jednego z najwybitniejszych twórców polskiego romantyzmu, ogłoszona w 150 rocznicę urodzin poety. Obejmuje okres młodości i najwcześniejszych lat twórczości, ukoronowany napisaniem przez 21-letniego autora jednego z arcydzieł dramatu europejskiego, *"Nie-Boskiej Komedii"*. Zamierzeniem autorki było zarysowanie procesu pisarskiego dojrzewania Krasińskiego, a zarazem podjęcie zadania polemicznej oceny tradycyjnego wizerunku poety, przekazanego przez dotychczasową naukę o literaturze.

Zofia Stefanowską: Historia i profecja. Studium o "Księgach narodu i pielgrzymstwa polskiego" Adama Mickiewicza. Str.260. Cena zł 30.- Państwowy Instytut Wydawniczy.

Tom 3 podserii *Historia Literatury* serii *Historia i Teoria Literatury*.

Postawiwszy we wstępie tezę, że "Księgi narodu i pielgrzymstwa" są utworem z pogranicza publicystyki i literatury, należy zatem badać ich wymowę ideową tak, jakby były utworem literatury pięknej, a cechy artyzmu tak, jakby były broszurą publicystyczną, autorka przeprowadza analizę utworu przy zastosowaniu tej właśnie metody. Książka porusza następujące zagadnienia: Oświeceniowe przesłanki problemu - Figuralny wykład historii w "Księgach narodu" - Ekonomia boska i narodowa w "Księgach narodu" - "Księgi pielgrzymstwa" a romantyczna proza biblijna - Źródła prozy biblijnej "Ksiąg pielgrzymstwa" - Profetyczny charakter "Ksiąg".

Maria Dłuska: Próba teorii wiersza polskiego. Str.312.

Cena zł 25.- Państwowy Instytut Wydawniczy.

Druga opublikowana pozycja podserii Teoria Literatury serii: Historia i Teoria Literatury. Zamierzeniem autorki było odnalezienie i przedstawienie tego, co jest wspólne i zasadnicze dla całej polskiej wersyfikacji we wszystkich jej odmianach i wariantach. Autorka przeprowadza realizację tego zamierzenia poprzez obszerną analizę takich zagadnień podstawowych dla tematu, jak: wiersz, wers i jego struktura, węzłowe punkty wersów i ich traktowanie, system wersyfikacyjny - w oparciu o liczne cytaty z literatury polskiej, od anonimowej poezji Średniowiecza po najmłodsza poezję współczesną.

Leszek Kukulski: Prolegomena filologiczne do twórczości

Wacława Potockiego. Str.144. Cena zł 25.-

Ossolineum.

X tom serii Studia Staropolskie.

Książka zawiera trzy studia, które złożyły się na rozprawę doktorską autora, przygotowaną pod kierunkiem prof. Juliana Krzyżanowskiego. Pierwsze poświęcone jest filologicznej problematyce "Moralistów" Potockiego, przy czym autor na podstawie wyczerpującej analizy dzieła dowodzi, że Potocki przy pisaniu "Moralistów" posługiwał się wydaniem "Adagiów" Erazma z Rotterdamu z r.1551. Osiągnięciem drugiego studium, poświęconego "Ogrodowi nieplewionemu", jest rekonstrukcja pełnego kształtu tego dzieła. Wreszcie trzecie studium, w oparciu o konkretne wyniki filologicznej analizy tekstów, przynosi nowe propozycje dotyczące periodyzacji twórczości poety.

Jadwiga Rytel: "Pamiętniki" Paska na tle pamiętnikarstwa staropolskiego. Szkic z dziejów prozy narracyjnej.
Str.200. Cena zł 30.- Ossolineum.

XI tom serii Studia Staropolskie.

Autorka stara się ukazać, jakie miejsce zajmują "Pamiętniki" Paska w staropolskiej prozie narracyjnej, a zwłaszcza rolę i udział pamiętnikarstwa w przygotowywaniu i wykształceniu osiągnięć polskiej literatury siedemnastowiecznej. Realizację tego zamierzenia przeprowadza autorka poprzez ukazanie wszystkich cech utworu z historycznego dystansu i w historycznym uwikłaniu we współczesną sytuację literacką.

Bogurodzica. Opracował J.Woronzak. Wstęp językoznawczy E.Ostrowska. Opracowanie muzykologiczne H.Feicht.
Str.416. Cena zł 140.- Ossolineum.

Tom pierwszy działu "Liryka średniowieczna" serii Biblioteka Pisarzy Polskich.

Krytyczne wydanie tekstu jednej z najstarszych polskich pieśni religijnych, klasycznego zabytku literatury i języka staropolskiego, uwzględniające 51 zachowanych przekazów. Teksty poprzedzone są wstępami: filologicznym, językowym i muzykologicznym i uzupełnione transkrypcją nut, indeksem wyrazów i form oraz fototypią. - Wydanie albumowe, zrealizowane w ramach publikacji Komitetu Naukowego Obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego.

Andrzej Frycz Modrzewski. Bibliografia. Str.XXX + 198.
Cena zł 45.- Ossolineum.

Tom XII serii Książka w Dawnej Kulturze Polskiej.

Monografia bibliograficzna twórczości autora "De republica emendanda", ułożona wg działów: Bibliografia podmiotowa - Materiały źródłowe - Bibliografia przedmiotowa. Tom ten stanowi swego rodzaju uzupełnienie zakończonej niedawno edycji "Dzieł wszystkich" pisarza. Zestawione w liczbie 858 pozycji wypowiedzi o twórczości Modrzewskiego uświadamiają czytelnikowi nieślabnącą żywotność dzieła tego znakomitego przedstawiciela pisarstwa polskiego XVI wieku.

Bibliografię zestawiono w Pracowni Bibliografii Staropolskiej Instytutu Badań Literackich.

Wacław Rzewuski: Tragedie i komedie. Opracowała i wstępem poprzedziła Janina Majerowa. Str.280. Cena zł 22.-
Państwowy Instytut Wydawniczy.

Kolejny tom ogłaszanej od r.1955 serii Teatr Polskiego Oświecenia. Zawiera nie wznawiane od czasu śmierci autora, tj. od r.1779, utwory dramatyczne mało znanego jako pisarz hetmana wojsk polskich i polityka: dwie tragedie, "Żółkiewski" i "Władysław pod Warną", oraz dwie komedie "Natręt" i "Dziwak". Wstęp omawia życie i działalność autora oraz okoliczności, w jakich powstawały jego utwory literackie; zawiera również ocenę jego spuścizny, stanowiącej ciekawą kartę w dziejach polskiego teatru.

Poetics - Poetyka - Str.896. Cena zł 280.- Państwowe
Wydawnictwo Naukowe.

Tom zawiera rozprawy i studia przedstawione na pierwszej Międzynarodowej Konferencji roboczej poświęconej zagadnieniom poetyki w Warszawie w dniach 18-27. VIII.1960 r. Czytelnik znajdzie tu teksty 62 referatów (z których 51 wygłoszono na Konferencji), zamieszczone w dziewięciu działach: Poetyka a lingwistyka - Zagadnienia wersyfikacji tkanki dźwiękowej - Zagadnienia intonacji - Poetycka leksyka i semantyka - Funkcja elementów gramatycznych w poezji - Poetyka folkloru - Zastosowanie metod matematycznych w poetyce - Poetyka historyczna i porównawcza - Problem interpretacji i oceny w poetyce. Teksty, z jednym wyjątkiem, podane są w tych językach, w jakich zostały przedstawione na Konferencji.

W skład Komitetu Redakcyjnego książki wchodzi - obok uczonych polskich: M.R. Mayenowej, K.Wyki i S.Żółkiewskiego - zagraniczni naukowcy, uczestnicy Konferencji: D.Davie (W.Brytania), I.Fónagy (Węgry), R.Jakobson (USA), D.S.Lichaczew (ZSRR), W.Steinitz (NRD).

Polonia Typographica Saeculi Sedecimi. Zeszyt IV: Jan Haller.
Kraków 1505-1525. Str.76 + tabl.55. Cena zł 80.-
Ossolineum.

W r.1937 Kazimierz Piekarski wydał zeszyt zapoczątkowanej przez niego serii Polonia Typographica Saeculi Sedecimi, za-

wierający reprodukcje zasobu typograficznego drukarni Jana Hallera do r.1509. Kontynuację tego zeszytu, oznaczonego przez Piekarskiego liczbą II, stanowi ogłoszony obecnie - pod redakcją Alodii Gryczowej, w opracowaniu Heleny Kapełus - zeszyt IV wznowionej przez Instytut Badań Literackich i Bibliotekę Narodową serii. Zawiera on przedstawione na 55 tablicach (121-175) podobizny klocków pochodzących z okresu po r.1509, ponadto zaś odbicia inicjałów i pism wraz z odpowiednimi zestawami alfabetów. Do teki z reprodukcjami dołączono część tekstową, obejmującą dzieje i charakterystykę tłoczni Hallera, zestaw materiałów typograficznych i pełny wykaz wykonanych przez niego druków.

Warto dodać, że przedruk całkowicie wyczerpanego zeszytu II serii przygotowuje Instytut Badań Literackich do wydania w r.1963.

SPRAWOZDANIE Z POBYTU STYPENDIALNEGO W PARYŻU

(21.XI.1961 - 21.VI.62)

Plan zajęć w Paryżu, ustalony przed wyjazdem, przewidywał: 1) zbieranie materiałów do rozprawy o "Beniowskim" Słowackiego; 2) studia nad zagadnieniami "mitu napoleońskiego"; 3) pogłębienie i usystematyzowanie wiadomości metodologicznych, zwłaszcza w dziedzinie badań porównawczych literatury.

Podstawą zajęć była w miarę możliwości systematyczna lektura w bibliotekach, przede wszystkim w Bibliothèque Nationale i w Bibliotece Polskiej; tylko sporadycznie korzystałem ze zbiorów Bibliothèque de l'Arsenal, Bibliothègue Sainte-Geneviève i in. Przy wszelkiej pracy nad porządkowaniem zebranego materiału dużą pomocą były zasoby książkowe biblioteki paryskiego Ośrodka PAN - nie jest to duża biblioteka, ale dla humanisty wcale ciekawa.

Jeżeli idzie o zajęcia typu seminarijnego i wykłady, to zapoznałem się z pracą Zakładu Literatury Porównawczej Sorbony, a także z pracami École Pratique des Hautes Études. Dopiero w ostatnim okresie pobytu zorientowałem się w zakresie problematyki naukowej wybitnych pracowników VI sekcji École Pratique. Jest to szeroko rozumiana problematyka historyczna i ekonomicz-